

“Sådan gør vi hos os” - Nyborg Kommune

Indledning

I denne tekst kan du læse om, hvordan der arbejdes med Klassetrivsel i Nyborg Kommune.

Vi har talt med Jeppe Dørup, der arbejder på Heldagsskolen i Nyborg Kommune, og han fortæller os, hvordan de arbejder hos dem og om hvordan og hvorfor de bruger Klassetrivsel i deres kommune.

Det billede der tegner sig af, hvordan Klassetrivsel benyttes, er at det er et brugbart værktøj, som oftest vælges til. Det er ikke i alle tilfælde, Klassetrivsel benyttes, hvilket i høj grad kan tilskrives den brede vifte af opgaver, som Jeppe Dørup og hans kollegaer udfører. Klassetrivsel vælges ofte til, i de tilfælde hvor elevernes mening er vigtig og det er gavnligt for samarbejdet med skolen. Fordi der ikke foreligger en fuldstændig fast køreplan, hvori Klassetrivsel indgår, vil vi også beskrive det miljø og det arbejde, hvori Klassetrivsel indgår naturligt. derfor vil du i det følgende både få en indføring i, hvordan Nyborg Kommune tænker elevtrivsel og inklusion og du vil yderligere få beskrevet, hvordan Klassetrivsel understøtter dette arbejde.

I teksten kan du læse om:

- Jeppe Dørup og hans kollegaers arbejde som specialpædagogiske sparringspartnere i Nyborg Kommune
- Hvordan de hjælper folkeskolerne
- Hvordan Klassetrivsel bruges til at støtte dette arbejde, samt de fordele de oplever ved værktøjet.

Pædagogisk sparringspartner i Nyborg Kommune

Til dagligt er Jeppe Dørup ansat på Heldagsskolen i kommunen. Heldagsskolen er Nyborg Kommunes specialtilbud til de elever, som i en kortere eller længere periode, har behov for at få en specialiseret skolegang. Udover at tage sig af disse elever, fungerer Heldagsskolen som et videns- og ressourcecenter og huser et specialpædagogisk team, som Jeppe Dørup er en del af. Teamet er udkørende og servicerer kommunens folkeskoler, når de har behov for højt specialiseret faglig hjælp

til forskellige udfordringer. Heldagsskolens team har som mål at hjælpe så mange børn som muligt (både de elever, der går på Heldagsskolen og eleverne i det almene skoletilbud) og at udvikle kvalifikationer hos det pædagogiske personalet rundt om på kommunens skoler.

Jeppe Dørup understreger meget tydeligt i samtalen, at Heldagsskolen og de opgaver som teamet udfører IKKE på nogen måde er en spareøvelse. Han fortæller at, Heldagsskolens team næste år udvides med hele tre fuldtidsstillinger, fordi måden de går til opgaverne på har så gavnlig en effekt for skolerne.

Når dette er slået fast, kan vi nu bevæge os lidt mere ind i, hvilken funktion skolen har i kommunens skolevæsen og hvilke typer opgaver det specialpædagogiske team udfører.

Jeppe Dørup fortæller os, at det er hans og Heldagsskolens erklærede mål, at hjælpe så mange elever som muligt til at kunne forblive og indgå i det almene skoletilbud i Nyborg, fordi det er godt for eleverne at kunne inkluderes i det almene tilbud. Dette gør de ved aktivt at tage ud på skolerne og hjælpe og vejlede i konkrete problemstillinger.

Heldagsskolen som videns- og ressourcecenter

Heldagsskolen som videns- og ressourcecenter er for alle kommunens folkeskoler. Når skolerne giver udtryk for, at de har brug for hjælp, kører Heldagsskolens team ud til dem og i samarbejde med det pædagogiske personale på skolerne, undersøger og diskuterer de problemstillingerne. Herefter tilrettelægger Jeppe Dørup og hans kollegaer et forløb særligt skræddersyet til den individuelle skole (klasse og lærer) og den specifikke problematik og sammen med klassens lærer gennemgår de fx et co-teaching-forløb¹ med fokus på at løse problematikken. På denne måde overfører Jeppe Dørup og hans kollegaer gennem deres virke viden og kompetencer indenfor specialpædagogikken til personalet i folkeskolerne. Denne vidensoverførsel ruste lærerne til egenhændigt at kunne håndtere lignende problematikker, samt at spore og løse problemer i tidlige stadier fremover. Ved at overføre viden til lærerne/pædagogerne ude på skolerne, kan de hjælpe bedre og hjælpe flere, end hvis de havde samlet børnene på én specialskole. Jeppe Dørup fortæller "Det jeg gerne vil, er at flytte "de voksne" (red: de specialpædagogiske kompetencer) ud til børnene i stedet for at flytte børnene".

¹ For info om co-teaching se fx denne artikel fra folkeskolen.dk <https://www.folkeskolen.dk/604638/amerikansk-ekspert-co-teaching-skal-bruges-varieret-og-med-omtanke>

Hvordan gør de så, når de skal hjælpe på skolerne og hvordan foregår uddannelsen af lærerne på skolerne? Og hvordan passer Klasse trivsel i øvrigt ind i dette arbejde? Disse spørgsmål kommer vi med svar på i det følgende.

Hjælp til folkeskolerne i Nyborg Kommune

Alle skoler i Nyborg Kommune kan få den hjælp, de har brug for og hjælpen de modtager er omkostningsfri for de enkelte skoler. Det er allerede fuldt finansieret gennem en politisk aftale. Fordi skolerne ikke skal have penge op af kassen, for at få hjælp er de også mere tilbøjelige til at bede om hjælpen tidligt. Derfor får eleverne (og lærerne) hurtigt den hjælp de har behov for.

Som nævnt tager teamet ud på skolerne, når skolerne henvender sig for at få hjælp til specifikke problemstillinger. Problemstillingerne kan være af mange forskellige karakterer, men ét træk de har til fælles er, at der er brug for nye, objektive og højt specialiserede øjne. Disse kvaliteter tilbyder Jeppe Dørup sammen med kollegaerne fra Heldagsskolens team.

Måden videns- og ressourcecentrets team adskiller sig fra PPR er, at de altid ser på klassen som en social enhed og ikke kun på et enkelt individ. I den sammenhæng giver det rigtig god mening for videns-/ressourcecentrets team at lægge sig op af den metode, som Helle Rabøl Hansen har beskrevet i Parentesmetoden (2015). Fokus i denne metode er på hele klasse miljøer/-dynamikker, og ikke udelukkende på enkelt individer. Teamet har på baggrund af Parentesmetoden udformet et sæt spørgsmål. Disse spørgsmål er blevet tilføjet i Nyborg Kommunes spørgsmålsbibliotek i Klasse trivsel og har gennem en længere periode været brugt i det indledende arbejde på skolerne.

Klasse trivsel som værktøj for Heldagsskolen

Når en skole har skabt kontakten til videns- og ressourcecentrets team, diskuteres og analyseres problemstillingen og herefter træffes der beslutning om, hvordan det videre forløb skal være.

Hvilke værktøjer der trækkes op af værktøjskassen er meget individuelt fra case til case, fortæller Jeppe Dørup. *I de fleste tilfælde finder han det dog meget gavnligt at lave en undersøgelse blandt eleverne med Klasse trivsel.* Han fortæller os, at hans motto er **“spørg eleverne”**, hvilket selvfølgelig er fordi de ved en hel masse. “Børnene er de bedste observatører vi har, og **ikke** at spørge dem vil

være at gå glip af en hel masse ophobet viden. Børnene har jo observeret klassen i 5 år, når de går i 4.klasse!” fortæller Jeppe Dørup.

Det er selvfølgelig særligt i forbindelse med, at de *spørger eleverne* at Klassesetivsel er et virkelig gavnligt værktøj at have. De muligheder der er for at indsamle viden fra eleverne med værktøjet **giver overblik og et godt fundament** til de efterfølgende tiltag. Han fortæller i øvrigt, at de ALTID finder noget i Klassesetivselundersøgelserne, som de ikke ville kunne finde gennem almindelig deltagerobservation. End ikke, selvom de valgte at bruge 100 timer på observationer. Derved bidrager Klassesetivsel med informationer, som ellers er skjulte for det pædagogiske personale. Denne pointe støtter sig godt op af, hvad vi også har skrevet om Medieret kommunikation. Det viser sig nemlig, at der er en tendens til at mange børn finder det nemmere at kommunikere svære ting på skrift. Børnene føler det mindre intimiderende at skrive noget svært, end hvis de skulle fortælle om det ved en almindelig samtale.

Fordi det er meget forskelligt, hvilke problematikker, der er tale om, er der stor variation i, hvad teamet vurderer, der skal sættes ind med. Nogle gange er Klassesetivsel selve løsningen, andre gange er det et redskab til at kortlægge et klasse miljø, for at få en visualisering af klassen, som kan ligge til grund for de tiltag der udvælges efterfølgende.

Problematikker og co-teaching-forløb

De typiske problematikker videns- og ressourcecentret hjælper med er af typerne: Elever der forstyrrer undervisningen gennem larmende adfærd, mobning, lærere der har mistet styringen i klassen, skolevægring med små børn der har svært ved at begynde i skole og med børn der modsætter sig skolegang.

Når Jeppe Dørup har diagnosticeret klassen gennem observationer og undersøgt klassen med Klassesetivsel, så er det ofte muligt at løse problematikken gennem metoder, der understøtter arbejdet med klassefællesskabet. Eksempelvis, kan problematikken med et par forstyrrende elever identificeres i et sociogram og det viser sig ofte, at de forstyrrende elever har mangelfulde relationer i klassen og, at det er denne mangeltilstand, der udløser adfærden. Med sociogrammer i Klassesetivsel bliver denne problematik særligt tydelig og det er nemt for klassens lærer at se

elevernes mangelfulde relationer. I langt de fleste tilfælde kan eleverne hjælpes ud af denne tilstand, hvilket ofte dæmper den larmende adfærd.

I teamet arbejder de selvfølgelig med eleverne, men ikke udelukkende. De arbejder ofte med lærerne og det pædagogiske personale. Det munder ofte ud i at teamet deltager i undervisningen sammen med en klassens lærer. Gennem en periode på cirka 5 uger indgår teamet i undervisningen, hvor de hjælper læreren på vej ved at *vise*, hvordan man kan gribe problematikkerne an. Endnu andre gange overtager de undervisningen, hvor klassens lærer indtager den observerende rolle, hvorigennem de fungerer som sparringspartnere for lærerne.

Fordelene ved at arbejde på denne måde, hvor de udformer et co-teaching-forløb, fortæller Jeppe Dørup, er særligt værdifuldt, fordi læreren på denne måde efteruddannes. Det giver en god ballast til den enkelte lærer og de kompetencer hun eller han tager med sig videre kan komme i spil sidenhen ved lignende problematikker. Han fortæller, at et forløb ofte er meget bedre givet ud end et kursus for læreren, fordi der ifm. co-teachingen er en hel masse hands on-arbejde. Som lærer får man mulighed for at benytte det man lærer med det samme, hvilket øger forståelsen af det lærte, hvilket igen gør det lettere for læreren at arbejde med selv efter forløbet.

Teamets fordele ved at bruge Klassetrivsel - konkluderende bemærkninger

Som det fremgår er Jeppe Dørup og kollegaerne meget tilfredse med at bruge Klassetrivsel i det daglige arbejde i Heldagsskolens specialpædagogiske team. De oplever at Klassetrivsel bidrager positivt og støtter arbejdet med eleverne - både eleverne på Heldagsskolen og eleverne på kommunens folkeskoler.

Overblik og indblik

Klassetrivsel giver overblik for både teamet og for skolens personale. De får mulighed for at skabe sig et tydeligt og klart overblik over elevernes indbyrdes relationer ved at benytte Klassetrivsel. For Jeppe Dørup og hans kollegaer giver Klassetrivsel også et direkte blik ind i, hvad det er for en klasse de har med at gøre. De kommer meget hurtigt meget nærmere eleverne, end hvis de brugte mange timer på at observere. Da de ofte kommer ind i klasser, de ikke kender på forhånd, og hvor skolens beretninger om klassen kan være farvet af den problemstilling, der er grunden til at de kalder på

Heldagsskolens kompetencer, kan de have brug for neutralt ladede oplysninger. Det er særligt her, Klassesetivsel virker godt, da det giver et objektivt indblik og overblik over klassen.

Letforståelige diagrammer og oversigter

Jeppe Dørup fortæller også at de forskellige diagrammer i Klassesetivsel er meget brugbare. Det at de er nemme at læse og forstå er godt. Alle involverede kan trække værdifulde oplysninger ud af diagrammerne og med lidt øvelse, fortæller Jeppe, er han blevet god til at spotte "typiske" problematikker ud fra diagrammerne. Det kan han selvfølgelig i kraft af sin erfaring, men selvom ikke alle har hans erfaring, så kan man stadig godt få meget vigtige oplysninger.

Fleksibelt og giver mulighed for egne spørgsmål

Yderligere fortæller Jeppe Dørup, at muligheden Klassesetivsel giver for at stille egne spørgsmål er meget vigtigt for dem. Han fortæller, at de i teamet ofte stiller helt åbne spørgsmål som f.eks. "Er der noget du synes vi skal vide?" i slutningen af en Klassesetivselundersøgelse. Når man stiller så åbent et spørgsmål, skal man selvfølgelig være indstillet på, at man har et stort ansvar for at tage sig grundigt af de svar, der kommer ind. Det fortæller Jeppe Dørup også, at de selvfølgelig gør. De er meget omhyggelige og foretrækker at have en individuel samtale med ALLE elever, når de har gennemført en undersøgelse. "Eleverne giver jo meget af sig selv i forbindelse med sådanne undersøgelser", bemærker Jeppe og fortsætter med at fortælle, at eleverne har krav på, at få respons på det de har svaret - særligt, hvis en elev skriver nogle svære ting i det åbne spørgsmål.

Klassesetivsel støtter Heldagsskolens team i deres daglige arbejde og den mulighed Klassesetivsel giver for at indsamle viden fra eleverne, gør at Jeppe Dørup og hans kollegaer er meget tilfredse med værktøjet.